

Dr. Kocsis Ernő és-tőművész, főiskolai tanár a Simonyival való találkozások néhány – főleg emberi – mozzanatát elevenítette fel. Tanítványként Nyitrán találkozott a mesterrel, aki ezt mondta a tanítványok egy csoportjának: „Menjetek ki az utcára, keressetek témát!” A mester sokszor egyedül hegedült főiskolai kabinetjében. A következő intelmet is a fiataloknak címezte: „Maradjatok hűek önmagatokhoz!”

Đuriš Ágnes, a Párkányi Városi Galéria vezetője, a művész párkányi működéséből villantott fel néhány jellemző mozzanatot. Simonyi alapította a városban a művészeti alapiskola képzőművészeti osztályát /1966-ban/. Tanítványaival sokféle stílust kipróbált. A város Pro Urbe díjjal ismerte el tevékenységét.

Bara Mihály tardoskeddi polgármester az emlékünnepeket köszöntő levelét így zárta: „Simonyi Lajos emlékét őrzik képei és szíveink.”

Az emlékezésfolyam zárórészében részleteket vetítettek **Vank Ernő** és **Himmler György** Simonyiról készült **dokumentumfilmjéből**. Ezt állófogadás követte.

MESTO Šahy a Klub priateľov
HONTIANSKEHO múzea a galérie
uctilí touto pamätnou tabuľou pamiatku
akademického maliara, vysokoškolského
pedagóga a športného občana mesta Šahy
z príležitosti 100. výročia jeho narodenia

Ludovít Šimonyi Lajos
(1904–1998)

ALLITATEA TALENTULOR VĂROȘI, VALAMINT A
HONTI MÚZEUM ÉS GALÉRIA BARÁTI NŐRE A
VÁROS DÍSZPOLGÁRA, KÉPZŐMŰVÉSA, FŐISKOLAI
TANÁR SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJA
ALKALMÁBÓL

Šahy 17.12.2004 Ipolyság 2004.12.17

A délutáni órákban a **városi temetőben Pálincás Tibor** szolt a Simonyi-emlékezések üzenetéről és hagyományáról, majd az önkormányzat, a barátai kör és avendégdelegációk megkoszorúzták a mester sírját. Ezután megtekintették az **emlékkiállítást és leleplezték Simonyi Lajosnak a galéria falán elhelyezett emléktábláját**.

Korpás Pál

TÖRTÉNELEM

Boleman István /1839–1905/ – egy elfeledett földünk

1704-ben, miután **II. Rákóczi Ferencet** Ipolyságon értesítette az erdélyi rendek küldöttsége **fejedelemmé** választásáról, a kurucok Vihnye felé vették útjukat. A Selmecbánya közelében fekvő, de Bars vármegyei illetőségű fürdő ez idő tájt a fénykorát élte. A reformkor derekán azonban forrása gyöngülni kezdett, s bár a megye derék doktora **Lászlavik Ödön** minden nyarát Vihnyén töltötte fürdőorvosként, a fürdő nem tudott konkurálni az egyre növekvő, szépülő Pöstyénnel vagy Trencsenteplaccel.

Vihnye második virágkora a 19. század utolsó harmadára tehető, amikor itt telepedett le állandó fürdőorvosként **dr. Boleman István**, a magyar fürdőtan egyik apostola. Ez utóbbi minősítés már önmagában elegendő indok lehetne a Honti Lapokban való megemlékezésre is, van azonban ettől „súlyosabb” érv is: Boleman **Selmecbányán**, tehát megyénkben született 1839. március 11-én. 1865-ben Bécsben szerzett orvosi oklevelet. Már első fürdőtani munkája is a „*Nagyságos Fejedelmfürdőjéhez*” köthető: 1878-ban Selmecbányán adta ki a **Vihnye vastartalmú hévíz Bars megyében** c. munkáját. Nemcsak írt, hanem szervezett is: valószínű, hogy neki köszönhető Vihnye új, bővízü artézi kútja, melyet a híres **Zsigmondy Vilmos** fűrt meg, és vizét a selmecbányai professzor, **Schenek István** elemezte.

Boleman leghíresebb és legidőtállóbb munkája a 600 oldalas **Fürdőtan. Kiváló tekintet a magyarhoni gyógyhelyekre**, amely 1887-ben jelent meg Budapesten a Magyar Orvosi Könyvtárak Tásulat Könyvtárának LIII. /53./ köteteként. Fürdőleírás /balneográfia/ je-

lent meg korábban is magyarul, ám Boleman volt az elsős, aki tudományos megalapozott **balneoterápiát**, azaz a fürdőkkel való gyógyítást tett közvé. Ugyancsak ő volt az első, aki a fürdőhelyek leírásához meteorológiai adatokat is csatolt, és ezzel tudományos alapokra helyezte az ún. **klimaterápiát** is. Ha a laikus nem is tudja ma élvezni Boleman leírásait, szak tudás nélkül is lenyűgözi őt a könyvhöz csatolt **Magyarország gyógyhelyei és ásványvizeinek térképe**. A térképet egy másik híres felvidéki balneológus, **Chyzer Kornél** adatai alapján a neves pesti térképész, **Homolka József** rajzolta meg.

A kitűnő munka meghozta az országos ismertséget a vihnyei fürdőorvosnak. Amikor 1890-ben megalakult a **Magyar Balneológiai /Fürdőtani/ Egyesület**, Bolemant a szűkebb vezetőségbe választották be. Az egyesület évi konferenciáin Boleman számolt be a „fürdőstatisztika” alakulásáról, azaz arról, melyik fürdőben hány beteg fordult meg az év során. Ugyancsak ő volt az előadója etémának a nemzetközi kongresszusokon is – így például az 1894-ben Budapesten tartott **VIII. Nemzetközi Közegészségügyi és Demográfiai Kongresszuson** is. Bars megye tiszteletbeli főorvosaként ő mutatta be a Borovszky-féle Bars megyei monográfiában a megye egészségügyi intézményeit.

Nyugdíjas napjait Selmecbányán töltötte. Itt érte a halál – 100 évvel ezelőtt – 1905. január 25-én. Orvos **fa, Bőda**, már pesti egyetemi tanársegédként, állítólag atyja halálán elkeseredve, másnap morfinnal megmérgezte magát. E kis írás mindketőjük kései búcsúztatója.

Dr. Kiss László